

PRIKAZ SKUPA

6. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA I SASTANAK ČLANOVA EUROPSKOG DRUŠTVA ZA PREVENCIJSKA ISTRAŽIVANJA

Ljubljana, 22.-24. listopada 2015.

Od 22. do 24. listopada 2015. godine u Ljubljani je održana 6. Međunarodna konferencija i sastanak članova Europskog društva za preventijska istraživanja (eng. *European Society for Prevention Research – EUSPR*) čija je glavna tema bila „Promjena ponašanja bez razgovora: automatski procesi i regulacija ponašanja“. Uz Europsko društvo za preventijska istraživanja, suorganizatori konferencije su UTRIP - Institut za istraživanja i razvoj te Ministarstvo zdravlja Republike Slovenije, uz podršku Ministarstva obrazovanja, znanosti i sporta te Nacionalnog instituta za javno zdravstvo Republike Slovenije. Partneri u organizaciji konferencije su SPAN¹ (eng. *Science for Prevention Academic Network*), Centar za javno zdravstvo John Moores Sveučilišta u Liverpoolu te poljska Državna agencija za prevenciju problema povezanih s alkoholom.

Kao uvod u konferenciju, 21. listopada 2015. godine održane su tri predkonferencijske radionice koje su se bavile metodom sustavnog pregleda literature (eng. *systematic reviews*), primjenom hijerarhijskih regresijskih modela analize longitudinalnih podataka te pisanjem i publiciranjem znanstvenih radova. Prvog dana konferencije održan je sastanak članova društva na kojem su raspravljene aktualnosti vezane za EUSPR. Nadalje, predstavljen je EUSPR Forum mladih prevencionista koji okuplja doktorske studente, poslijedoktorande te mlade praktičare iz područja prevencije. Raznolik i zanimljiv program konferencije sastojao se od šest plenarnih predavanja, preko pedeset usmenih izlaganja (od čega je 10 izlaganja bilo posvećeno mladim istraživačima) te 56 prezentacija postera.

Budući da se u posljednje vrijeme sve veći naglasak stavlja na činjenicu kako se veliki dio ljudskih ponašanja ne temelji na svjesnom donošenju odluka, već na nesvjesnim procesima kao što su navike, norme i nesvjesni motivacijski procesi, pozvani predavači predstavili su najnovija saznanja temeljena na automatskim procesima. U tom kontekstu, mag. Hugo Harper, viši savjetnik u britanskom Timu za uvide u ponašanja (eng. *The Behaviour Insight Team*) govorio je o ulozi automatskih procesa u regulaciji ponašanja i procesu promjene javno-zdravstvenih ponašanja te kreiranju javnih politika. Dr.sc. Ester K. Papias, istraživačica s Instituta za neuroznanost i psihologiju Sveučilišta u Glasgowu, govorila je o tehnikama udešavanja (eng. *priming*) i njihovoj ulozi u kreiranju

¹ SPAN projekt financira Europska komisija u okviru *Lifelong Learning* programa.

preventivnih intervencija te regulaciji impulzivnih ponašanja. Profesor Reinout W. Wiers sa Sveučilišta u Amsterdamu održao je okrugli stol na temu procjene i promjene implicitnih kognitivnih procesa značajnih za ovisnosti, pri čemu je govorio o dualnim procesima i regulaciji ovisničkih ponašanja. Tijekom drugog dana konferencije, pozvani predavač dr.sc. Nick Axford s Darlington odjela za društvena istraživanja dao je zanimljivi osvrt na prednosti i nedostatke programa utemeljenih na dokazima. Naime, diljem Europe primjećuje se skepticizam vezan uz održivost i vrijednost programa temeljenih na dokazima koji se povezuje s niskom vjerodostojnošću prilikom implementacije programa, relativno niskom učinkovitošću dijela programa i slično. Upravo zato je potrebno razmišljati „izvan okvira“ te se usmjeriti na inovacije temeljene na dokazima, reforme sustava u kojima se program implementira, mijenjanje ekosustava te socijalnih politika. O važnosti situacijske prevencije i ulozi uređenja/dizajna okoliša u prevenciji kriminaliteta govorio je profesor Paul van Soomeren, predstavnik DSP-grupe iz Nizozemske.

U okviru bogatog programa usmenih izlaganja obrađen je niz zanimljivih tema, poput prikaza učinkovitosti preventivnih programa, uloge zajednice i konteksta prilikom implementacije programa, napretka u preventivnim naporima i razvoja prevencije, optimiziranja preventivnih ishoda, uloge prevencije u kontekstu ishrane i nutricionizma, uporabe droga i konzumiranja alkohola te važnosti preventivne prakse u kreiranju javnih politika. Osobit naglasak stavljen je na implementaciju Europskih standarda kvalitetne prevencije zlouporabe droga (eng. *European Drug Prevention Quality Standards – EDQPS*), pri čemu je istaknut primjer Republike Hrvatske kao jedine članice Europske unije koja je istovremeno koristila tzv. pristupe „odozgo prema dolje“ te „odozdo prema gore“ prilikom ulaganja napora u implementaciju standarda. Nadalje, predstavljen je Univerzalni prevencijski kurikulum, program čiji je cilj profesionalizacija prevencijske prakse, a koji je u skladu s Međunarodnim standardima prevencije uporabe droga UN Ureda za droge i kriminal te EDQPS-om.

Na ovogodišnjoj konferenciji prisustvovao je niz hrvatskih predstavnika² koji su svoje radove predstavili usmenim izlaganjem ili poster prezentacijama. U okviru sekcije mladih istraživača, Toni Maglica, student poslijediplomskog doktorskog studija Prevenijska znanost i studij invaliditeta s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu je, u koautorstvu s Nevenom Ricijašem, Valentinom Kranželić, Martinom Ferić i Dorom Dodig, predstavio dio preliminarnih rezultata pred-istraživanja svojeg doktorskog rada („*Parents knowledge about youth gambling in Croatia – preliminary study results*“). Među prezentiranim posterima četiri su predstavljala hrvatska iskustva. U skladu s tim, Valentina Kranželić je, u koautorstvu s Martinom Ferić, predstavila implementaciju programa Imam stav na otoku Visu („*Unplugged implementation in small community: Experience of*

² Predstavnici Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta te sadašnji i bivši studenti poslijediplomskog doktorskog studija Prevenijska znanost: izv.prof.dr.sc. Martina Ferić, doc.dr.sc. Valentina Kranželić, dr.sc. Darko Roviš, Dijana Jerković, Toni Maglica, Mirta Vranko, Helena Križan, Irena Velimirović, Sanela Talić te predstavnice Centra za djecu, mlade i obitelj u Velikoj Gorici: dr.sc. Ariana Mataga Tintor te Sanda Puljiz Vidović.

Island Vis in Croatia“). Dvije prezentacije su prikazale istraživanja provedena u okviru poslijediplomskog doktorskog studija Prevenzijska znanost: Darko Roviš je, u koautorstvu s Andreom Mataijom Redžović, Petrom Bezinovićem i Josipom Bašić, predstavio dio svojeg doktorskog rada o školama koje promoviraju povezanost („*Schools that promote bonding: A multilevel analysis of school bonding and school practices*“), dok je Dijana Jerković, u koautorstvu s Martinom Lotar Rihtarić i Valentinom Kranželić, predstavila dio svojeg doktorskog istraživanja o nekim prediktorima konzumiranja kanabinoida među studentima u studentskim naseljima („*The role of self-determination and personality in predicting the cannabinoids consumption among students in student dormitories in Zagreb*“). Primjer iz prakse predstavila je Irena Velimirović, u koautorstvu s Mirtom Vranko, Martinom Ferić i Tenom Ormuž, pri čemu su prikazana neka saznanja o sindromu sagorijevanja stručnjaka u psihijatrijskom okruženju („*Burnout syndrome in mental health professionals: psychiatric hospital setting*“). Prihvaćeni i prikazani radovi potvrda su prepoznatljivosti hrvatskih ulaganja u prevenciju, kako na znanstvenoj, tako i na stručnoj razini.

Posljednjeg dana konferencije, predsjednik EUSPR-a profesor David Foxcroft s Oxford Brooks Sveučilišta dodijelio je nagrade istaknutim znanstvenicima, praktičarima i obećavajućim mladim istraživačima iz područja prevencije. Za istaknuti doprinos razvoju prevencijske znanosti u Europi i na međunarodnoj razini dodijeljena je EUSPR medalja Zili Slobodi, predsjednici Primijenjene prevencijske znanosti iz SAD-a temeljem programa Univerzalni prevencijski kurikulum. Nagradu za istaknuti znanstveni članak iz područja prevencijske znanosti dobio je Chris Bonnel (University College London) za rad „*Dark logic*“ – *theorizing the harmful consequences of public health interventions*³. Peer Van der Kraft (EU-Dap) nagrađen je nagradom za vodećeg praktičara u području prevencije temeljem angažmana u implementaciji programa *Unplugged* na međunarodnoj razini. Za obećavajuće djelovanje u području prevencijske znanosti dodijeljene su tri nagrade mladim znanstvenicima. Prvu nagradu je dobio Boris Chapoton (Centre Hygee, Francuska) za izlaganje na temu: „*Messages about drinking and smoking in the content of the TV series most popular with French youth*“; drugu nagradu je dobila Dijana Jerković (poslijediplomski student Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) s posterom na temu: *The role of self-determination and personality in predicting the cannabinoids consumption among students in student dormitories in Zagreb*“, a treću nagradu Milica Vasiljević (University of Cambridge) s posterom na temu: „*Impact of advertisements promoting candy-like flavoured e-cigarettes on appeal of tobacco smoking amongst children: An experimental study*“.

³ Bonnel, C., Jamal, F., Melendez-Torres, G. J., Cummins, S. (2015). „Dark logic“ – theorizing the harmful consequences of public health interventions. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 69 (1), 95-8.

Ovogodišnja konferencija okupila je preko 180 znanstvenika i praktičara te je bogatim programom dala uvid u aktualna preventijska istraživanja i praksu na europskoj razini. Zaključno je predloženo da se sljedeća EUSPR konferencija održi u Italiji ili u Švedskoj.

Pripremila
Dijana Jerković, prof.